

WYROK Z DNIA 2 CZERWCA 2006 R.
SNO 23/06

Przewodniczący: sędzia SN Stanisław Kosmal.

Sędziowie SN: Barbara Myszka, Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na rozprawie z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego sędziego Sądu Okręgowego oraz protokolanta po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2006 r. sprawy sędziego Sądu Rejonowego w związku z odwołaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 6 marca 2006 r., sygn. akt (...)

utrzymał w mocy zaskarżony wyrok; kosztami sądowymi postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa.

Uzasadnienie

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego zarzucił sędziemu Sądu Rejonowego, że:

1. w okresie od dnia 8 marca 2000 r. do dnia 26 czerwca 2003 r. w A. jako sędzia referent dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów art. 6 k.p.c., § 63 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 oraz § 68 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1987 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 218 ze zm.), doprowadzając do rażącej przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy pod sygnaturą I CO 205/98, dotyczącej nadzoru nad egzekucją z nieruchomości położonej w B., powadzoną przez Komornika Rewiru II przy Sądzie Rejonowym pod sygnaturą 158/98,
2. w okresie od dnia 27 października 2000 do dnia 7 lipca 2004 r. jako sędzia referent dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w sprawie I CO 205/98, polegającej na tym, że:
 - w dniu 27 października 2000 r. w protokole posiedzenia niejawnego (k. 43 akt) nie odnotował, czy nastąpiło ogłoszenie postanowienia o udzieleniu przybicia nieruchomości, co stanowi naruszenie art. 158 § 1 pkt 2 k.p.c., w rezultacie nie można ustalić, czy doszło do uprawomocnienia się powyższego postanowienia, a w konsekwencji do naruszenia art. 1035 i art. 998 § 1 k.p.c., gdyż dopiero po

- uprawomocnieniu się postanowienia o przybiciu i stwierdzeniu uiszczenia ceny nabycia powinno być wydane postanowienie o przysądzeniu własności (plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji – w formie postanowienia – powinien być sporządzony dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności),
- w dniu 13 listopada 2001 r. (k. 97 akt) i w dniu 11 grudnia 2001 (k. 100 akt) wydał zarządzenia o przystąpieniu do wykonania planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, mimo wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału, czym naruszył art. 1028 k.p.c., a następnie zaniechał wydania postanowienia o zatwierdzeniu lub zmianie planu na podstawie art. 1028 § 2 k.p.c. do dnia 30 sierpnia 2002 r. (art. 135 akt), na które – stosownie do art. 1028 § 3 k.p.c. – przysługuje zażalenie,
 - przy wyznaczeniu posiedzenia na dzień 19 sierpnia 2002 r. (k. 116 akt), na którym miały być rozpoznane zarzuty przeciwko planowi podziału, zarządził doręczenie odpisu zarzutów jedynie dłużnikom, wierzycielowi – Bankowi Spółdzielczemu w C., zawiadamiając go o terminie posiedzenia, nie doręczył zarzutów przeciwko planowi podziału, w konsekwencji, wydając w dniu 30 sierpnia 2002 r. postanowienie (k. 135 akt) nieodpowiadające w punkcie 3 wymaganiom art. 1037 k.p.c. o zmianie planu podziału, doprowadził do zmiany sytuacji prawnej Banku,
 - wydając postanowienie w dniu 30 sierpnia 2002 r. (k.135 akt) i w dniu 16 stycznia 2003 r. (k. 148 akt), nie wskazał w nich podmiotu, któremu przypadła kwota 12 367,65 zł, czym naruszył art. 1037 k.p.c., skutkiem tego uchybienia było wydanie w dniu 7 lipca 2004 r. zarządzenia, w którym Bank Spółdzielczy w C. został wezwany do uiszczenia na rzecz Sądu Rejonowego kwoty 12 367, 65 zł pod rygorem egzekucji,
3. w okresie od 28 grudnia 2001 r. do dnia 17 września 2004 r. jako sędzia referent w sprawie I NS 486/01 dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów art. 6 i § 63 ust. 1 pkt 4 i 9 oraz § 68 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1987 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych przez nienadawanie biegu sprawie na etapie postępowania międzyinstancyjnego, doprowadzając do rażącej przewlekłości tego postępowania,
 4. w okresie od dnia 18 stycznia 2001 r do października 2004 r. jako sędzia referent w sprawie I NC 63/00 doprowadził do zaginięcia akt tej sprawy oraz nie podjął czynności przewidzianych w art. 716, art. 717 § 1 i art. 719 § 1 k.p.c., zmierzających do ich odtworzenia, mimo kilkakrotnego ponawiania

przez powoda wniosku o doręczenie tytułu wykonawczego dotyczącego Ireneusza S.,

to jest popełnienie przewinień dyscyplinarnych przewidzianych w art. 107 § 1 u.s.p.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wyrokiem z dnia 6 marca 2006 r.:

1. uznał sędziego Sądu Rejonowego za winnego popełniania przewinień dyscyplinarnych zarzuconych mu w punkcie pierwszym, z tym że z opisu czynu wyeliminował zarzut dopuszczenia do przewlekłości postępowania w okresie od dnia 8 marca 2000 r. do 27 października 2000 r., w punkcie drugim w zakresie czynu polegającego na wydaniu zarządzenia z dnia 7 lipca 2004 r., którym wierzyciel – Bank Spółdzielczy w C. został wezwany do uiszczenia na rzecz Sądu Rejonowego kwoty 12 369,65 zł pod rygorem egzekucji, w punkcie trzecim oraz w punkcie czwartym, z tym że z opisu czynu wyeliminował zarzut doprowadzenia do zaginięcia akt sprawy I NC 63/00 i niepodjęcia czynności zmierzających do odtworzenia akt w okresie od dnia 18 stycznia 2001 r. do dnia 12 listopada 2002 r. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 2 u.s.p. wymierzył mu karę dyscyplinarną nagany,
2. orzekł, że obwiniony popełnił przewinień dyscyplinarnych zarzuconych mu w punkcie drugim, polegające na tym, że w sprawie I CO 205/98 dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa:
 - art. 1028 § 1 i 3 k.p.c. przez zaniechanie wydania postanowienia o zatwierdzeniu lub zmianie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji do dnia 30 sierpnia 2002 r.,
 - art. 1037 k.p.c. przez nedoręczenie wierzycielowi odpisu zarzutów przeciwko planowi podziału przy wyznaczaniu posiedzenia na dzień 19 sierpnia 2002 r., a następnie wydanie postanowienia z dnia 22 sierpnia 2002 r. nieodpowiadającego art. 1037 § 3 k.p.c.,
 - art. 1037 k.p.c. przez niewskazanie w postanowieniu z dnia 30 sierpnia 2002 r. i w postanowieniu z dnia 16 stycznia 2003 r. podmiotu, któremu przypadła kwota 12 367,65 zł i na podstawie art. 108 § 2 u.s.p. umorzył postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej za te czyny,
3. na podstawie art. 108 § 1 u.s.p. i art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie objętym zarzutem w punkcie drugim w części dotyczącej popełnienia przewinień dyscyplinarnych w sprawie I CO 205/98 polegających na dopuszczeniu się oczywistej i rażącej obrazy prawa:
 - art. 158 § 1 pkt 2, art. 1035, art. 998 § 1 k.p.c. przez nieodnotowanie w protokole posiedzenia z dnia 27 października 2000 r., czy nastąpiło ogłoszenie wydania postanowienia o udzieleniu przybicia,

- art. 1028 k.p.c. przez wydanie zarządzenia z dnia 13 listopada 2001 r. i zarządzenia z dnia 11 grudnia 2001 r. o przystąpieniu do wykonania planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, mino wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału.

Uzasadniając wymiar kary, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny podkreślił przede wszystkim okoliczności obciążające i łagodzące. Do pierwszych zaliczył: zasądzenie przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 13 grudnia 2004 r. – na skutek skargi E.(...)-A.(...) Konsorcjum sp. z o.o. w D. na nieuzasadnioną zwłokę w rozpoznaniu sprawy I NC 63/00 – od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 3 000 zł (sygn. akt IV S 13/04) oraz brak w depozycie sądowym – w wyniku naruszenia prawa w sprawie I CO 205/98 – kwoty 7 255,99 zł na zaspokojenie roszczeń wierzyciela. Za okoliczności łagodzące uznał natomiast: pozytywną opinię Prezesa Sądu Rejonowego o obwinionym (podkreślono w niej znaczne obciążenie obwinionego w okresie, w którym sam orzekał w Wydziale Cywilnym), długotrwałą chorobę obwinionego, pogłębiającą stan zaległości i dobre ilościowe wyniki pracy w latach 2002 – 2003.

Sąd uznał wymierzoną karę za odpowiednią, mimo że sędzia Sądu Rejonowego został już skazany na karę nagany wyrokiem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 20 maja 2005 r., sygn. akt (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 5 października 2005, SNO 49/05. Nie można obwinionemu zarzucić, że dopuszczał się rażącego naruszenia prawa mimo wcześniejszego wyroku, ponieważ przewinienia dyscyplinarne objęte obydwoma wyrokami zostały popełnione w tym samym okresie od 2000 do 2003 r. Nie stanowiły one przedmiotu jednego postępowania ze względu na tempo ich ujawniania. Nie można wykluczyć – zdaniem Sądu – że zostałyby one objęte jednym wnioskiem, gdyby nadzór administracyjny był sprawowany prawidłowo.

Odwołanie od wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze wniósł – na niekorzyść obwinionego – Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego. Na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. zarzucił rażąca niewspółmierność orzeczonej kary i wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez orzeczenie na podstawie art. 104 § 3 pkt 3 u.s.p. kary zawieszenia waloryzacji uposażenia na okres dwóch lat.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Jest oczywiste, że obwiniony w chwili orzekania był sędzią czynnym zawodowo, w stan spoczynku został bowiem przeniesiony dnia 8 marca 2006 r. Orzekając o karze, Sąd był więc związany katalogiem kar dyscyplinarnych zawartym w art. 109 § 1 u.s.p.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, mając na uwadze okoliczności decydujące o wymiarze kary, a mianowicie rodzaj przewinienia dyscyplinarnego, stopień

zawinienia oraz okoliczności obciążające i łagodzące, trafnie uznał naganą za odpowiednią karę z przewidzianych w katalogu kar dyscyplinarnych, znajdującym zastosowanie w chwili orzekania.

Sąd rozważał – co wyraźnie wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku – możliwość wymierzenia surowszej kary w postaci przeniesienia na inne miejsce służbowe. Jednakże okazało się, że ze względu na okoliczności sprawy, nie ma podstaw do jej wymierzenia.

Kwestia wymierzenia surowszej kary niż nagana był rozważana – na skutek odwołania wniesionego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego – w sprawie SNO 49/00, dotyczącej popełnienia przez obwinionego przewinień dyscyplinarnych tego samego rodzaju i popełnionych w tym samym okresie, co przewinienia dyscyplinarne objęte niniejszym postępowaniem. Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w przywołanej sprawie nie uwzględnił jednak odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego. Uznał bowiem, podkreślając, że kara przeniesienia na inne miejsce służbowe jest orzekana w sytuacjach, w których pozostawienie obwinionego w dotychczasowym miejscu służbowym rażąco naruszałoby dobro wymiaru sprawiedliwości, że taki wypadek nie miał miejsca w sprawie.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, nawiązując do orzeczenia wydanego w sprawie SNO 49/00, wykazał, że również w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi wypadek, który uzasadniałby orzeczenie kary przeniesienia obwinionego na inne miejsce służbowe. Przeciwno orzeczeniu tej kary przemawiało nie tylko niewykazanie, że zaistniała sytuacja, w której pozostawienie obwinionego w dotychczasowym miejscu rażąco uchybiałoby dobru wymiaru sprawiedliwości, ale także niekwestionowana okoliczność, że w toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony został uznany – na podstawie orzeczenia lekarza ZUS z dnia 17 stycznia 2006 r. – za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby i utraty sił.

W tej sytuacji nie można podzielić argumentów Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny orzekł karę rażąco niewspółmierną. Tej oceny nie zmienia okoliczność, że po wydaniu wyroku obwiniony został przeniesiony w stan spoczynku z wyżej wskazanych powodów i zaistniała możliwość sięgnięcia do katalogu kar zawartego w art. 104 § 3 u.s.p. Należy też podnieść, że wobec obwinionego – niezależnie od postępowania dyscyplinarnego – wyciągnięto konsekwencje służbowe w postaci odwołania ze stanowiska przewodniczącego wydziału, co oznaczało degradację w karierze służbowej i istotne pogorszenie sytuacji finansowej.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł, jak w sentencji wyroku.